

Izvođenje dokaza

Sjeverna Irska

Sadržaj omogućio

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Teret dokazivanj

1.1 Koja su pravila u vezi s teretom dokazivanja?

Teret dokazivanja u pravilu je na stranci koja se želi pozvati na određenu činjenicu. Tužitelj („plaintiff” u Sjevernoj Irskoj) mora dokazati činjenice na kojima se temelji zahtjev, a tuženik mora dokazati činjenice na koje se želi pozvati u okviru svoje obrane.

1.2 Postoje li pravila prema kojima su određene činjenice izuzete od tereta dokazivanja? U kojim slučajevima? Je li moguće predočiti dokaze kako bi se pokazalo da određena pravna pretpostavka nije valjana?

Činjenice se mogu izuzeti od tereta dokazivanja na temelju zakona ili postojećeg ugovora između stranaka. Osim toga, sud može određene činjenice smatrati dokazanima na način da ih prihvati jer su opće poznate, na primjer pitanja općeg znanja. Neke se pretpostavke smatraju neoborivo pretpostavljenima, na primjer ako je to predviđeno zakonom, a druge se mogu oboriti, na primjer pretpostavka da je osoba ubrojiva.

1.3 U kojoj mjeri sud mora biti uvjeren u neku činjenicu kako bi presudu temeljio na postojanju te činjenice?

Sud se u činjenicu mora uvjeriti na temelju kriterija odmjeravanja vjerojatnosti, to jest na način da je barem 51 % vjerojatno da je činjenica istinita u odnosu na 49 % vjerojatnosti da nije istinita. Činjenica koja se dokaže na temelju kriterija odmjeravanja vjerojatnosti smatra se utvrđenom.

2 Izvođenje dokaza

2.1 Mora li stranka uvijek podnijeti zahtjev za izvođenje dokaza ili sudac u određenim predmetima može izvesti dokaze na vlastitu inicijativu?

Opće je pravilo da sudac ne može zahtijevati sudjelovanje svjedoka u postupku, osim u ograničenim okolnostima, ali može pozvati svjedoka i ponovo pozvati već pozvanog svjedoka. Na temelju pravila kojima je uređen sudski postupak u Sjevernoj Irskoj, sud ima diskrecijsko pravo naložiti bilo kojoj osobi da sudjeluje u postupku i predoči dokument.

2.2 Ako je zahtjev stranke koji se odnosi na izvođenje dokaza odobren, što slijedi?

Ako se stranci, u pravilu preko njezinih odvjetnika, dopusti da pozove određenog svjedoka na davanje iskaza, njezin će odvjetnik ispitati svjedoka (to se naziva „glavnim iskazom”), a zatim će odvjetnik druge stranke unakrsno ispitati svjedoka. Sudac može postavljati pitanja svjedoku te će pozvati odvjetnike da, ako to žele, postavljaju pitanja o svemu što proizađe iz odgovora na njegova pitanja.

2.3 U kojim slučajevima sud može odbiti zahtjev stranke za izvođenje dokaza?

U određenim se slučajevima, na primjer kad svjedok treba prisustvovati raspravi zatvorenoj za javnost, mora zatražiti dopuštenje suda prije službenog pozivanja svjedoka da prisustvuje. Osim toga, sud nema kontrolu nad određivanjem svjedoka koje se poziva da daju iskaz, iako strankama koje pozovu nepotrebne svjedoke može odrediti kazne u pogledu troškova.

2.4 Koji različiti načini dokazivanja postoje?

Glavna je metoda dokazivanja usmeno svjedočenje. Mogu se upotrebljavati i pisani iskazi, kao što su izvješća vještaka, te dokumentarni dokazi, kao što su karte.

2.5 Na koji se način od svjedoka dobivaju dokazi te kako se ti načini razlikuju od onih pomoću kojih se dokazi dobivaju od vještaka? Kakva su pravila u vezi s pisanim dokazima i izvješćima/mišljenjima vještaka?

Glavni je način dokazivanja usmeno svjedočenje stranaka i njihovih svjedoka. Dokazi vještaka, na primjer liječnika i inženjera, mogu se sporazumno izvesti iz pisanog izvješća. Svjedoka se tada može ispitati o određenim pitanjima. U skladu sa sudskim pravilima u Sjevernoj Irskoj broj vještaka koji mogu dati usmeni iskaz ograničen je na dva medicinska vještaka i jednog dodatnog vještaka, osim ako sud odobri pozivanje većeg broja vještaka.

Kao dokaz se mogu upotrijebiti i karte i dokumenti, a njihova se vjerodostojnost mora dokazati na način koji sud smatra zadovoljavajućim. Osim toga, sudac, ako to želi, može otići na lokaciju ili promotriti stvarni predmet ako smatra da to ima određenu dokaznu vrijednost.

2.6 Imaju li neki načini dokazivanja veću težinu od drugih?

Uvijek je na sudu da odluči koju težinu treba pridati pojedinom dokazu.

2.7 Je li za dokazivanje određenih činjenica obvezna primjena određenih načina dokazivanja?

Pretpostavlja se da će se činjenice dokazati usmeno i to na javnom suđenju.

2.8 Jesu li svjedoci zakonski obvezni svjedočiti?

Poslovno sposoban svjedok koji je pozvan na davanje iskaza obavezan je pojaviti se na raspravi, a ako to ne učini, kriv je za nepoštovanje suda.

2.9 U kojim slučajevima mogu odbiti svjedočenje?

Kako bi bila izuzeta od obveze davanja iskaza, stranka se može pozvati na povlasticu na temelju postojanja odnosa između odvjetnika i stranke; povlasticu da samu sebe ne izloži kaznenom progonu koja se primjenjuje na stranku ili bračnog druga stranke; povlasticu zbog razloga javnog interesa pri izvršenju pravde. Postoje i drugi oblici povlastica koji su zajamčeni u skladu sa zakonom, npr. diplomatske povlastice. Osim toga, postoji diskrecijska povlastica, na primjer u odnosu na informacije dane u povjerenju.

2.10 Je li moguće kazniti osobu koja odbije svjedočiti ili je prisiliti da svjedoči?

Da. Svjedok je kriv za nepoštovanje suda ako se ne pojavi pred sudom nakon što mu je uredno uručen sudski poziv. Sudac tada može odrediti novčanu ili zatvorsku kaznu i zahtijevati od svjedoka da ispravi svoj postupak te se pojavi pred sudom i svjedoči.

2.11 Postoje li osobe koje ne mogu svjedočiti?

Sposobnost je opći kriterij za svjedočenje. Osoba se smatra sposobnom svjedočiti osim ako ne može razumjeti obvezu koja proizlazi iz davanja prisege na temelju maloljetnosti ili, na primjer neubrojivosti; ako je sudac u postupku ili ako se može pozvati na povlasticu.

2.12 Koja je uloga suca i stranaka u saslušanju svjedoka? Pod kojim uvjetima svjedok može svjedočiti videokonferencijskom vezom ili uz primjenu drugih tehničkih rješenja?

Uloga je stranaka, koje obično zastupaju odvjetnici (iako postoji odredba o samozastupanju), sudu predložiti dokaze kojima na temelju kriterija odmjeravanja vjerojatnosti dokazuju svoje tvrdnje. Sudac djeluje na način kojim osigurava da ispitivanje svjedoka bude pravedno, zakonito i relevantno za pitanja o kojima je riječ u predmetu. Sudac može sam ispitati svjedoke, ali će odvjetnicima stranaka omogućiti da postavljaju pitanja o svemu što proizađe iz odgovora na njegova pitanja.

Sada se radi na ograničenoj uporabi, na primjer na Visokom sudu u Belfastu, kako bi se olakšalo vještačenje videovezom ili putem Skypea ako vještak ne može lako doći iz drugog područja nadležnosti.

3 Ocjena dokaza

3.1 Ako stranka nije legalno pribavila dokaze, postoje li ograničenja koja sud primjenjuje pri donošenju presude?

Sud nema opće diskrecijsko pravo izuzimanja nepravedno pribavljenih dokaza. Dokazi se mogu izuzeti samo ako za to postoji zakonska ovlast ili ako su izbrisani iz spisa jer su sramotni ili jer je riječ o zlouporabi postupka.

3.2 Hoće li moje svjedočenje biti dokaz ako sam stranka u postupku?

Da, stranke u postupku mogu dati iskaz u svoje ime.

Druge poveznice

[Služba sudova i tribunala Sjeverne Irske](#)

■ Posljednji put ažurirano: 09/09/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.